عنوان: Do It Method

نام پژوهشگر: کامروز مبینی

نام استاد: دکتر مانی شجاعی

سال تحصیلی: ۹۸-۱۳۹۷

بسم الله الرحمن الرحیم

# تعریف خلاقیت (Creativity):

- خلاقیت تحولات دامنه دار و جهشی در فکر و اندیشه انسان است
- خلاقیت را می توان دیدن چیزها از یک منظرغیرمعمولی و نو، توجه به مسائل از زاویه ای که هیچ کس دیگر نمی بیند و سپس ارائه رهیافت های جدید، غیرمعمولی و اثر بخش دانست
- همه انسانها بنا به اصل تفاوت های فردی که دارند، دارای خلاقیت و نوآوری هستند و نباید تصور کرد که خلاقیت منحصر به افراد تیزهوش و با استعداد است. فقط مهم شکوفایی این استعدادهاست
- خلاقیت، یک فرآیند ذهنی است که از فرد معینی و در یک زمان مشخص دیده می شود؛ فرآیندی که در نتیجه آن، یک اثر جدید تولید می شود
- خلاقیت یعنی بکارگیری کامل توانایی های ذهنی برای ایجاد یک فکر یا راه حل یا مفهوم نو

# مؤلفه های مؤثر بر خلاقیت:

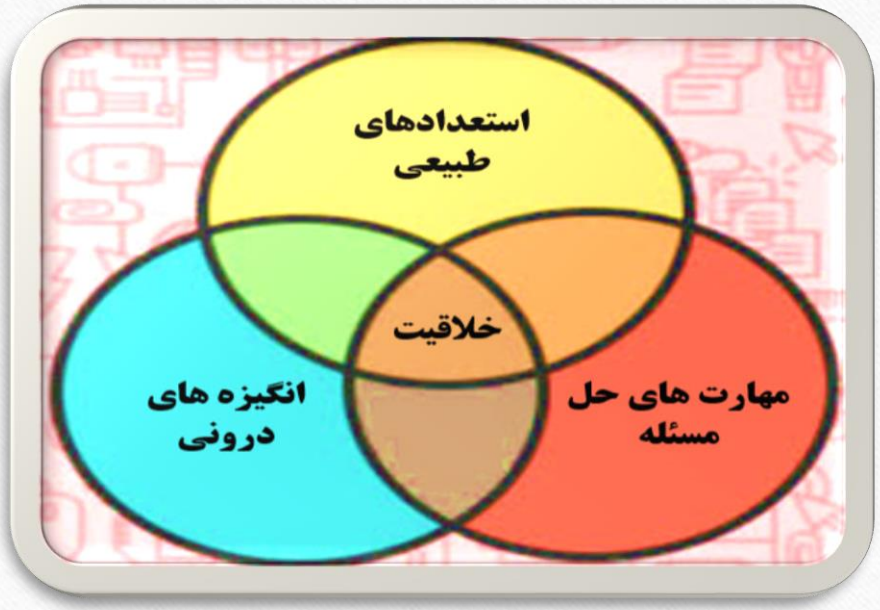


اگر چه انسان نوعاً موجود خلاقی است اما سطح و شدت خلاقیت در همه‌ی افراد یکسان نیست و به‌همین دلیل عنوان «خلاق» تنها به کسانی تعلق می گیرد که دارای تعداد رفتارهای خلاقانه بیشتری نسبت به افراد معمولی باشند.

عوامل درونی و بیرونی بی‌شماری بر روند شکل‌گیری رفتار و شخصیت انسان تأثیر دارند که برآیند آنها، بر سطح خلاقیت او اثر می‌گذارد.

این عوامل به طور کلی به سه بخش قابل تقسیم‌اند که عبارتند از استعدادهای طبیعی، انگیره‌های درونی و مهارت‌های حل مساله، به‌طوری‌که از تلفیق سیال گونه‌ی این سه مؤلفه ، ویژگی خلاقیت برای انسان رقم می‌خورد.

# تکنیک های خلاقیت:

تکنیک های خلاقیت به عنوان ابزاری برای رشد خلاقیت و افزایش توان حل خلاق مسئله کمک شایانی به توان فرد در تمام مراحل خلاقیت و فرآیند حل خلاق مسئله می نماید. بعبارت دیگر هریک از تکنیک های خلاقیت، مرحله یا مراحلی از فرآیند خلاقیت را تقویت می کنند. این تکنیک ها در ۳ گروه طبقه بندی می شوند:

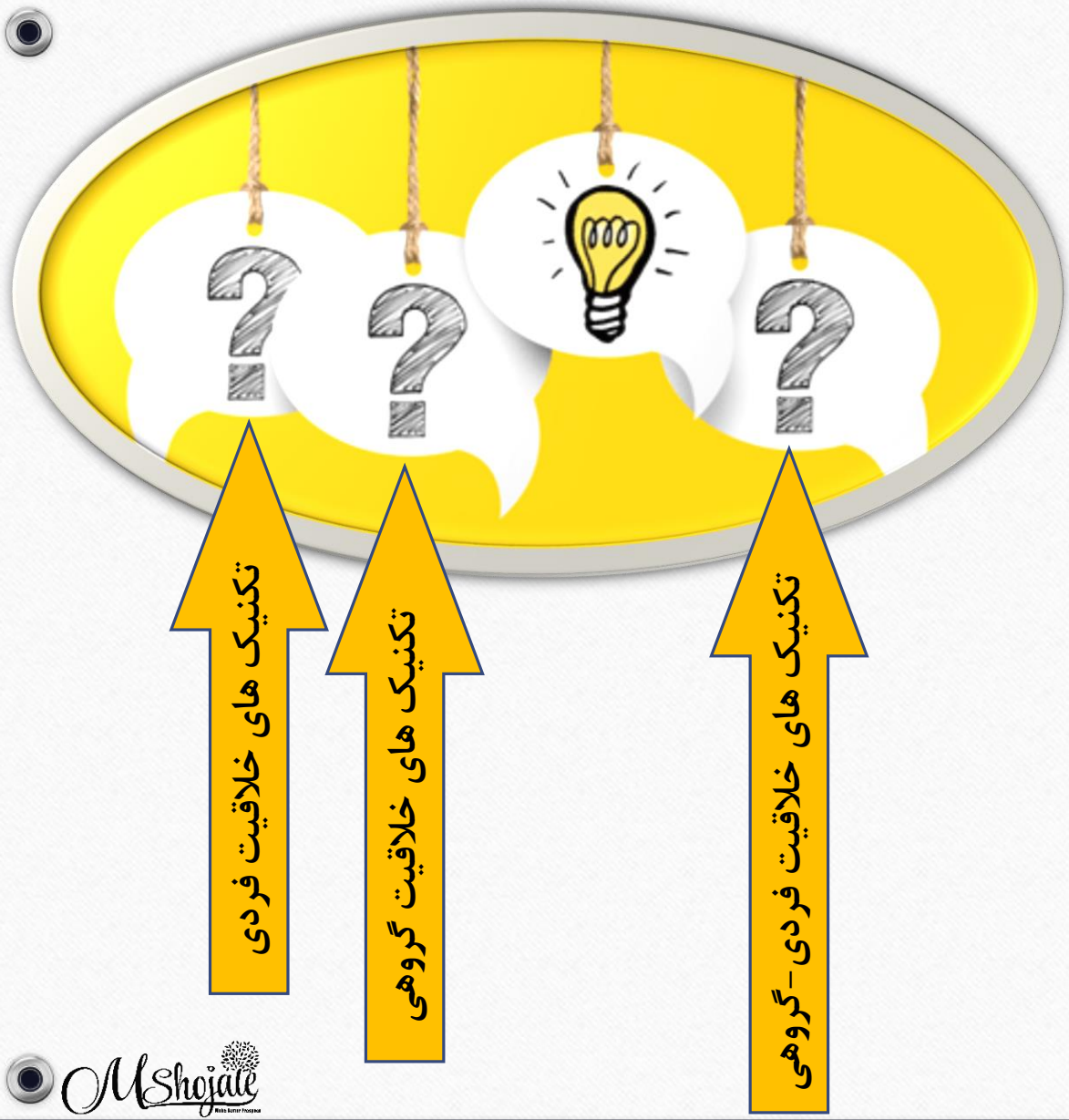

## فردی

تکنیک هایی هستند که فقط توسط یک فرد قابل اجرا و استفاده بوده و نمی توان آن ها را به صورت گروهی به کار برد.

| |
|---|
| تکنیک تعمق |
| تکنیک Do It |
| تکنیک توهم خلاق |
| تکنیک خواب خلاقیت |
| تکنیک نگاه با چشم ذهن |
| تکنیک حل ناخودآگاه مسائل |
| تکنیک نمودار استخوان ماهی |

## گروهی

تکنیک هایی هستند که به منظور استفاده در گروه، طراحی شده اند و امکان استفاده به وسیله یک فرد به تنهایی را ندارند.

| |
|---|
| تکنیک جدل |
| تکنیک دلفی |
| تکنیک طوفان فکری |
| تکنیک گروه تخیلی |
| تکنیک تخته داستان |
| تکنیک ایفای نقش |
| تکنیک شش کلاه فکری |

## فردی گروهی

تکنیک هایی هستند که می توان از آن ها به هر دو صورت فردی و گروهی استفاده کرد.

| |
|---|
| تکنیک P.M.I |
| تکنیک P.P.C |
| تکنیک P.I.C.L |
| تکنیک اسکمپر |
| تکنیک ارتباط اجباری |
| تکنیک چه می شود اگر ...؟ |
| تکنیک تجزیه و تحلیل ماتریسی |

# پیدایش Do It:

**Dr. Robert W Olsen (۱۹۲۰–۲۰۱۳):**

- متفکر و محقق بزرگ
- مدرس دانشگاه
- سخنران فرهیخته
- نویسنده مقالات و کتب علمی

دکتر اولسن در کتاب «**هنر تفکر خلاق**» این فرآیند را مطرح کرد. شیوه‌های پیشین تشریح شده در این دوره، روی جنبه‌های خاص تفکر خلاق تمرکز می‌کنند. اما DO IT همه را با هم در نظر گرفته و روش‌هایی رسمی را برای تعریف و ارزیابی مسئله معرفی می‌کند تا بهترین استفاده را از تکنیک‌های خلاقیت ببرید.

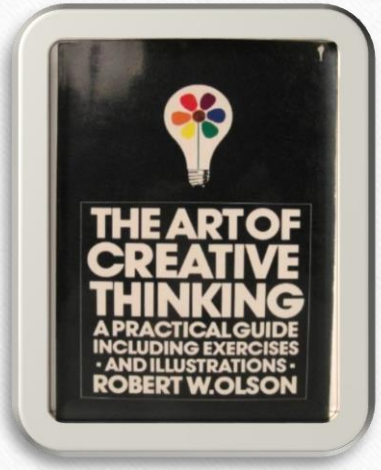

# پیدایش Do It:

اسم این تکنیک از حروف چهار کلمه‌ی انگلیسی تشکیل شده است:

علت انتخاب این چهار کلمه این است که برای حل مشکل، ابتدا لازم است موضوع یا مسأله را دقیقاً تعریف و مشخص کنیم. سپس ذهن را برای پیدا کردن راه‌حل‌های مختلف باز نگه داریم تا بهترین راه پیدا شود و در انتها آنرا عملیاتی نمود.

# تعریف کردن (Define):

- ✓ مسأله را واضح مطرح کنید تا بتوانید ماهیت آن را بیابید.
- ✓ سؤال کنید چرا این مشکل به وجود آمده است؟ (تجزیه و تحلیل کنید)
- ✓ سعی کنید مشکل را به مشکلات کوچک‌تر تقسیم کنید.
- ✓ این مشکل را در دو کلمه بیان کنید: (هدف‌ها و معیارها)
- ✓ موانع کارتان را مشخص کنید و درباره‌ی آن‌ها توضیح دهید.
- ✓ در این مرحله با تمرکز بیشتر بر موضوع و درک عمیق آن می‌توان به تعریف درست‌تری از آن رسید.
- ✓ تعریف دقیق مسأله، بقدری به حل خلاق آن کمک می‌کند که گفته می‌شود ۹۰٪ حل مسأله، خوب فهمیدن آن است.

# روشن فکر (Open Mind):

- ✓از زاویه‌های مختلف مسأله را ببینید.
- ✓فکر خود را محدود نکنید و ذهن را کاملاً باز نگه دارید.
- ✓فوراً سراغ عملی کردن اولین ایده نروید.
- ✓در مورد مشکلتان، از دیگران سؤال کنید.
- ✓از پاسخ‌هایشان برای تولید ایده‌های جدید استفاده کنید.
- ✓ایده‌ها را هر چند خنده‌دار لیست کنید.
- ✓سعی کنید نسبت به این الهام شیطانی که می گوید «همین دو سه ایده کافی است» کاملاً بی اعتنا باشید.
- ✓ایده‌های جدید را با هم ترکیب کنید و در دسته‌های مختلف گروه‌بندی کنید.
- ✓ایده‌ها را ارزیابی نکنید، یعنی هر چیزی به نظرتان رسید، فکر نکنید مسخره است یا عملی نیست

# شناسایی (Identify):

- ✓از بین ایده‌ها بهترین را پیدا کنید.
- ✓به هدف و معیارهایتان توجه کنید.
- ✓ایده‌های جمع شده را بر اساس اهدافتان تجزیه و تحلیل کنید.
- ✓نقاط ضعف هر ایده را پیدا کنید و فکر کنید چگونه می‌توان آن‌ها را به نقطه‌ی قوت تبدیل کرد.
- ✓جزئیات هر ایده را مشخص نمایید تا بهترینِ بهترین ها کشف شود.
- ✓در مورد نقاط مثبت اغراق کنید، شما را در اجرای ایده‌تان دل‌گرم می‌کند.

# تبدیل (Transform):

- ✓بعد از ارزیابی و انتخاب بهترین ایده، حالا وقت این است که به عملی کردن ایده فکر کنید.
- ✓این مرحله‌ای است که فکر و ذهنیت شما می‌خواهد به یک چیز جدی تبدیل شود.
- ✓ممکن است در این مرحله به زمان و انرژی بسیار زیادی نیاز داشته باشید.
- ✓اولین کاری که باید انجام دهید، ایجاد یک برنامه عملیاتی (Action Plan) است.
- ✓یک ایده خوب اگر بد اجرا شود نه تنها سودی ندارد، بلکه گاهی موجب زیان‌های جبران ناپذیر می‌شود.
- ✓این امر ممکن است خود به ایجاد یک طرح تجاری بیانجامد.